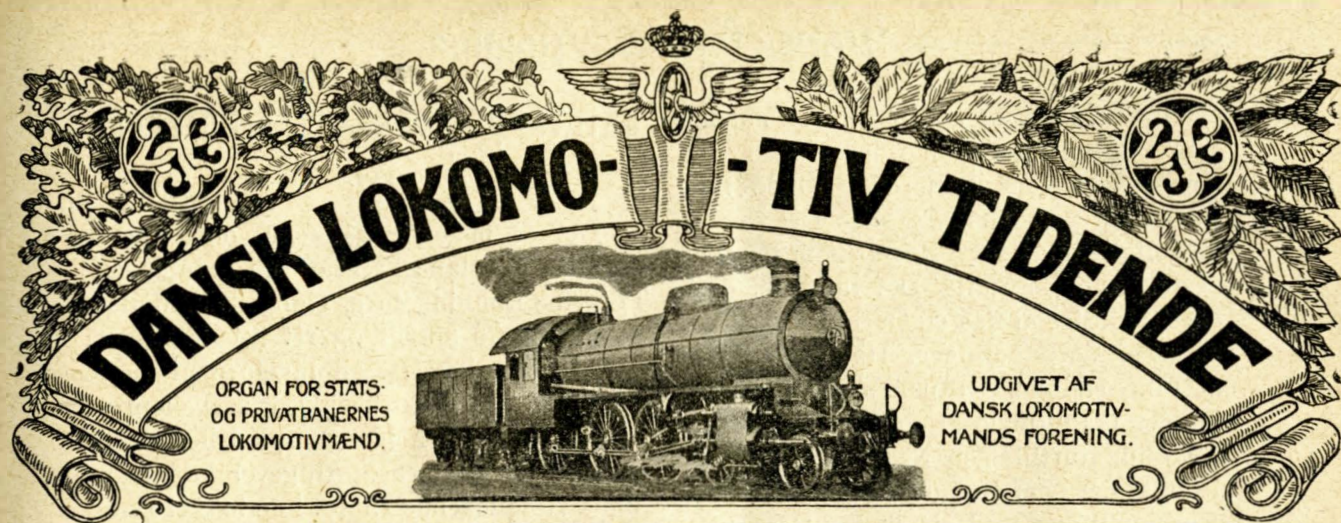

22. Aarg. Nr. 4.

Redigeret af C. M. CHRISTENSEN

16. Februar 1922.

KONJUNKTURTILLÆGET.

Onsdag Eftermiddag den 8. Februar samledes ca. 40 Tjenestemandsrepræsentanter med Statsministeren for at fortsætte de den foregaaende Onsdag afbrudte Forhandlinger om Konjunkturtillæget, der som vi meddelte i vort foregaaende Nummer blev afbrudt for at Tjenestemandsrepræsentanterne kunne faa Lejlighed til at behandle Spørgsmaalet om en anden Fordelingsmaade af Konjunkturtillæget efter Forsørgerhensyn.

Som første Tjenestemandsrepræsentant havde Departementschef *Vedel* Ordet, og henledede Opmærksomheden paa den Omstændighed, at Tjenestemændene i 1919 med et Pristal paa 212 fik et Dyrtidstillæg paa 702 Kr., fik de i 1922 med et Pristal paa 211 kun et Dyrtidstillæg paa 594, altsaa 108 Kr. mindre. Aarsagen hertil ligger i, at Beregningen af Dyrtidstillæget for Tjenestemændene ikke tager Hensyn til alle Udgiftposter bl. a. Skatter, der netop var gaaet et Par Hundrede Procent op. Det maatte derfor føles meget haardt af Tjenestemændene, at de ikke alene skulde af med de nævnte 108 Kr., men ogsaa skulde af med en Tredjedel af Konjunkturtillæget. — Dernæst maatte han tage Afstand fra en Fordeling efter Forsørgerprincippet.

Willemann, Formanden for Central-

org. for Embedsklasserne, sluttede sig til *Vedels* Udtalelser. — Derefter havde Forretningsfører *Ch. Petersen* Ordet paa Fællesrepræsentationens Vegne og meddelte, at man havde forsøgt at faa Stillingen overfor Forsørgertillæget undersøgt, og Resultatet var, at man ikke kunde tiltræde Forslaget om Overgang til Forsørgerprincippet. Imidlertid haabede han, at Statsministerens Udtalelse om Konjunkturtillæggets Nedsættelse med en Tredjedel ikke skulde forstaas som et Ultimatum, fordi en saadan Nedsættelse, ikke mindst for de lave Tjenestemandsklasser, vilde føles meget haardt.

Statsministeren bemærkede hertil, at det var vel overvejet, at han i sin Tid bebudede en Nedsættelse med en Tredjedel af Konjunkturtillæget. Dette Krav mente Statsministeren ikke at kunne fravige, fordi Statskassen maatte have Nedgang i sine Udgifter. Endvidere maatte han pointere, at der ingen Forbindelse var mellem Konjunkturtillæg og Dyrtidstillæg.

Lønningsraadets Formand, Hr. *Kofoed*, forsøgte at give en Forklaring paa det af Departementschef *Vedel* nævnte bemærkelsesværdige Forhold vedrørende Dyrtidstillæggets Størrelse, uden at det egentlig kunde siges, at det lykkedes.

Ch. Petersen udtalte derefter, at man

maatte beklage, at Stillingen var saadan som Statsministeren hævdede, men den Gruppe han repræsenterede, kunde ikke tiltræde Regeringens Forslag. Det var beklageligt saavel for Landets som for Tjenestemændenes Skyld. Det var altid tidligere lykkedes at naa en Overenskomst ved de førte Forhandlinger. Han henstillede, at Finansministeren paa ny undersøgte, om der ikke kunde gives nogen Lempelse i Konjunkturtillæggets Nedgang og henstillede, at der som en Udvej senere blev ført Forhandlinger med et mindre Udvalg.

Statsministeren erklærede til dette, at han skulde forhandle med sine Kolleger i Regeringen om en yderlig Lempelse i den forestaaende Nedgang, men han personlig troede ikke paa noget Resultat af en saadan Forhandling.

Dermed sluttede Forhandlingerne uden at der opnaaedes nogen Overenskomst.

— — —

Det var saaledes alligevel et Ultimatum, naar Regeringen fremsatte Forslaget om Nedsættelsen af Konjunkturtillægget med en Tredjedel.

Vi kan derfor ikke se rettere, end at det er en ganske formaalsløs Foranstaltning, at indbyde Tjenestemændene til Forhandling om saadanne Forslag, idet Regeringen siger, at man desværre ingen Hensyn kan tage til de af Tjenestemandrepræsentanterne fremsatte Synspunkter, men at det Beløb der skal spares, det skal spares.

Imidlertid er der et ganske svagt Haab om, at Regeringen, naar Finansministeren har forelagt Sagen, gaar med til en mindre Nedsættelse, men det er naturligvis kun et svagt Haab.

Men tilsidst er der dog en Mulighed for, at Rigsdagens Medlemmer kan se lidt mere forstaaende paa Sagen, og det er dog dem, der skal tage den endelige Bestemmelse.

SKIFTENDE LØNNINGSPRINCIPPER.

Af F. Johansen, Jonstrup Seminarium.

(Af Ministeriernes Maanedssblad.)

Det er maaske tvivlsomt, om man i egentlig Forstand kan tale om Principper i Statens Lønningslove. Tidligere kom disse dumpende spredt og ret tilfældigt, og ved de omfattende Lønningslove af 1908 og 1919 har Tovtrækkerier, Kompromis'er, ydre Forhold og Tryk i høj Grad præget Resultaterne. Alligevel kan man finde visse ledende Linier i de to Sæt Lønningslove; men de var ikke de samme i 1908 og 1919.

Karakteristisk for mange af Lønningslovene fra 1908 var 1) lav Begyndelsesløn, 2) mange Alderstillæg, 3) lang Tid (4 Aar) mellem Alderstillægene og 4) en *relativt* høj Slutningsløn. De samme Træk viser sig i den Gruppe Lønningslove, særlig for Tjenestemænd under det daværende Kultusministerium, som blev givet 1916. Dette var for saa vidt ogsaa naturligt, som Hensigten med disse Love kun var at stille de paagældende Tjenestemænd paa det Lønniveau, som Flertallet af deres Kolleger havde naaet 1908. I denne Gruppe finder man f. Eks. to ens Love for Statsskolerne og Statsseminarierne. Lærerlønningerne i disse begynder med 2400 Kr. og stiger i Løbet af 28 — otte og tyve — Aar til 4800 Kr. For at vurdere dette rigtigt maa man vide, at det ikke her drejede sig om unge Begyndere; Gennemsnitsansættelsesalderen laa ved begge Institutioner noget over 30 Aar. — Tilsvarende Forhold gjorde sig gældende andre Steder, selv om det viste sig lidt anderledes, fordi Lønstigningen her i nogen Grad var knyttet til Avancement.

De »høje« Lønninger, man indførte 1908, vakte, særlig blandt Landboere, megen Forbitrelse. Denne lagde sig dog ret hurtigt, da det viste sig, at de fleste Tjenestemænd var og blev fattige. Det var nemlig kun et ringe Antal, der havde den »høje« Løn, Slutningslønnen. — Ejendommeligt var det ogsaa, at medens Rigsdagsalderen — vistnok af alle Partier — i 1908

indskærpede, at nu maatte der gaa lang Tid, i hvert Fald en Snes Aar, før man kunde skride til en ny Lønningsreform, saa forstod man allerede inden Krigen, at her havde man taget fejl.

Lønningslovene af 1908 var i Virkeligheden meget billige for Staten. Antallet af Tjenestemænd er vokset stærkt de sidste 20 Aar, og Følgen heraf blev, at en uforholdsmæssig stor Del af dem i Aarene 1908—19 stod paa lave Lønningstrin.

Lønningslovene af 1919 er af en noget anden Karakter. Ved mange af dem finder man 1) en relativ høj Begyndelsesløn, 2) færre Alderstillæg end før, 3) kort Tid (3 Aar) mellem Alderstillægene og 4) en lav Slutningsløn. Hertil kommer en langt stærkere Højnelse af Lønniveauet for de mandsstærke Underklasser end for de smaa højere stillede Tjenestemandsklasser. — De store Tjenestemandsklasser truede nemlig med Strejke, og Tilgangen til Statstjenesten var ved at blive betænkelig ringe. Medlemmer af Lønningskommissionen udtalte ganske uforbeholdent, at man maatte hæve Begyndelseslønnen stærkt for at muliggøre Tilgangen af ny og hindre Afgangen af unge Tjenestemænd. Da der over for et ledende Medlem af Lønningskommissionen blev hævdet, at en saadan Forskydning vilde være uretfærdig overfor de ældre Tjenestemænd, kom det karakteristiske og ikke videre opmuntrende Svar: »Ja, men dem beholder vi nok; de kan ikke skabe sig andre Stillinger.«

Godt et Aar efter, at Lønningsloven af 1919 var traadt i Kraft, fremkom der fra Regering og Lønningsraad Planer om en ny Principændring: En Tjenestemand med Børn under 18 Aar skulde, alt andet lige, have højere Løn end en, hvis Børn var over 18 Aar, og dette skulde naas ved, at de sidste afgav en Del af deres Løn til de første. — Ændringen blev ikke gennemført, fordi den mødte Modstand hos Tjenestemændene.

Da den nuværende Ændring i sin Helhed ikke gælder længer end til indeværen-

de Aars 1. April, er det vel ikke udelukket, at man paa ny vil prøve at faa Børneprincippet indført under en aller anden Form, og helt sikker paa, at de store Underklasser igen vil afvise det, skal man ikke være.

Ved den moderne Stats Behandling af Lønningssager vil man som Regel møde følgende Princip: Udgifterne skal i Øjeblikket og den nærmeste Fremtid være saa smaa som muligt. De eventuelle uheldige Følger af dette Princip vil man helt lukke Øjnene for. — I 1908, da man endnu havde let ved at faa Tjenestemænd, og man i en Række Aar vilde have forholdsvis mange unge Tjenestemænd, nøjedes man med smaa Begyndelseslønninger og vinkede langt ude i Fremtiden med ret pæne Slutningslønninger. I 1919, da man havde vanskeligt ved at faa Tjenestemænd og snart kunde vente, at mange Tjenestemænd vilde naa højere Lønningstrin, gjorde man lige det omvendte. I 1921, da Tjenestemændene pressede paa i Anledning af Dyrtiden, vilde man direkte tage fra de ældre (og derfor ganske afhængige) Tjenestemænd og give til de yngre. — I de senere Aar synes man saaledes altid at tilstræbe en Ordning, der ser bedre ud, end den er, fordi man ved passende Operationer under en eller anden Form lader en Del af Tjenestemændene betale til en anden Del.

Regering og Rigsdag er jo i Besiddelse af Magten, og Magthaverne synes ofte at have vanskeligt ved at skelne mellem Magt og Ret. De lovgivende Myndigheder bør overveje, om det virkelig er klogt med korte Mellemløb at ændre Lønningsprincipperne paa en saadan Maade, at en betydelig Del af Tjenestemændene efterhaanden maa føle sig hensynsløst og uretfærdigt behandlet, og de bør overveje, om det virkelig kan forenes med Statstjenestens Tarv at byde ældre Tjenestemænd, og det vil for Embedsklassernes Vedkommende sige de højere stillede Tjenestemænd, helt anderledes og ringere Kaar, end de med Rette maatte vente, da de indtraadte i Statstjenesten og mange Aar efter dette

Tidspunkt. Det vilde være uforsvarligt, om de lovgivende Myndigheder vilde glide uden om Spørgsmaalene: Er det holdbart at ræsonnere saaledes: Lidt ældre Tjenestemænd beholder vi nok, da de ikke kan tjene det nødvendige andre Steder, og det er skikkelige Folk, der trods alt vil gøre deres Pligt? — Er det ikke sandsynligt, at saadanne Principskifter i Længden vil demoralisere Tjenestemandstanden? — Og er det sikkert, at man under saadanne Vilkaar vedblivende kan faa tilstrækkelig dygtige Folk til at træde i Statens Tjeneste? — Hvad det sidste Spørgsmaal angaar, bør man ikke lade sig vildlede af Forholdene, som de rimeligvis vil forme sig i den allernærmeste Fremtid. Den økonomiske Depression kan svinde hurtigere, end man tror, man kan i hvert Fald ikke komme udenom Kendsgerningerne, at der er Brug for et stort Opbygningsarbejde, og at Millioner af kraftige Mænd har maattet lade Livet.

Flertallet af Statens Tjenestemænd er traadt i dens Tjeneste paa Vilkaar, der er ret forskellige fra de nugældende. Som det fremgaar af det foregaaende har mange i en længere Aarrække tjent for en meget lav Løn, men med Udsigt til i en ældre Alder at blive betydelig og bedre stillet. De har i Virkeligheden ydet et Arbejde, der repræsenterer en større Værdi end den Løn, de har modtaget, og de har gjort det ud fra den Forudsætning, at Overskudet af Arbejde — efter Statens Løfte — vilde blive efterbetalt ved den større Løn paa de højere Alderstrin. De har ganske naturlig truffet og paa Grund af deres Livsvilkaar været tvungne til at træffe deres Dispositioner herefter. — Kan nu Staten, fordi den mener at have Magt til det, unddrage sig sine Forpligtelser overfor disse Tjenestemænd? — Den mener formodentlig at have juridisk Ret til det, da den kan give og ændre Love. Men har den moralsk Ret til det, og vil det være klogt og rigtigt at sætte sig ud over moralske Hensyn? — Mange af de Tjeneste-

mænd, som nu kun har Børn over 18 Aar (af hvilke mange koster mere, end da de var under 18 Aar) har netop gennemlevet en Række Aar med urimelig lave Lønninger og med forholdsvis smaa eller slet ingen Dyrtidstillæg. De har kun klaret disse Aar ved at undvære ud over det rimelige, ved at lade være at forny Klæder, Bohave m. m. — og i mange Tilfælde ved ligefrem at gøre Gæld. Selv om deres Børn er passeret de 18 Aar, ja selv om de alle er over 25 Aar, vil deres økonomiske Stilling — netop fordi de i mange Aar har ydet Staten Arbejde for Underbetaling — ikke være saadan, at de kan og bør paalægges dem Ekstraskat, for at de derved kan hjælpe Samfundet med at lønne de yngre Tjenestemænd. Naar man lægger alle Omsvøb til Side, var det netop dette, man tilsigtede sidste Vinter, men som man efter Tjenestemændenes Ønske opgav — foreløbigt.

Staten bør naturligvis have Ret til at forandre Principperne i sine Lønningslove. Ingen Principper er fuldkomne, og de, der kan være gode paa et Tidspunkt, behøver ikke at være det paa et andet. Men det burde alle Tjenestemænd være enige om at kræve: at Udgifterne ved et Principskifte skal bæres af hele Samfundet og ikke af den større eller mindre Del af Tjenestemændene. Det er en naturlig Opgave for Organisationerne at gennemføre dette Krav; den hører næppe til de uløselige, og den er aldeles ikke ensbetydende med at presse mere ud af Samfundet, end det kan yde.

Overfor Virkningen af de Forskydninger, som gennemførtes 1919, og som tilsigtedes 1921, falder Tjenestemændene i to Grupper: dem, der høster baade Fordele og Mangler ved det ny Princip, og dem, der kun faar Manglerne at føle. En mindre Del vil staa paa Grænsen mellem de to Grupper. Vil man paa ny søge lignende Forskydninger gennemført, bør de kun gælde de første Grupper; den anden, der omfatter dem, der har udført mange Aars Arbejde til Underbetaling, bør være frit-

get. Det kan naturligvis volde visse Vanskeligheder — Beregnervanskeligheder — at skelne mellem ældre og yngre Tjenestemænd saaledes som antydte, og jeg kan ikke sige, med hvilken Nøjagtighed en retfærdig Beregning kan gennemføres, men at det kan ske med langt mindre »Fejl« end den, der fremkommer, naar man simpelt hen beskærer Lønnen for dem, hvis Børn er passeret 18 Aars Grænsen, eller gennemfører andre vilkaarlige Forskydninger, er uden for al Tvivl.

Mon Staten ikke burde være noget varmere med at foretage Principskifter i Lønningslovene, end den har været de senere Aar?

Bør en Mand, der staar i Statens Tjeneste ikke ved Begyndelsen af den modne Alder kunne overse de Vilkaar, han vil komme til at leve under, saaledes at han kan vurdere dem baade i Forhold til, hvad man byder andre Tjenestemænd, og i Forhold til de almindeliges Levevilkaar? •

Staten forlanger med Rette Samvittighedsfuldhed af sine Tjenestemænd. Kan den da paa et vigtigt Omraade byde dem den rene Vilkaarlighed?

ANLÆGSSUMMEN.

Efter »Vor Stand«.

For alle dem, som i fuldt Alvor vil søge efter Aarsagerne til Statsbanernes elendige finansielle Stilling, ligger det nær at underkaste selve Anlægssummen et nærmere Eftersyn — at undersøge om de Love, der har været bestemte for denne Sums Størrelse, til enhver Tid har været prægede af et fuldt forretningsmæssigt Udsyn; thi det er klart, at det er af vital Betydning for Statsbanernes Evne til at forrente sig, om Anlægssummen er 200 Mill, 300 Mill. eller $\frac{1}{2}$ Milliard. For hver Million, der lægges til Statsbanernes Anlægssum, uden at det af Forretningshensyn er en bydende Nødvendighed, mister de straks noget af denne Evne.

I min Artikel »Statsbanernes Forrentning« i nærværende Blad for et Par Maaneder siden antydede jeg allerede, at Størsteparten af Bænk her i Landet slet ikke var anlagte under Hensyn til Forrentning, og det kan tilføjes, at

de langt snarere har været at betragte som venskabelige Foræringer til de paagældende Egne af Landet. For hvem, der vil gøre sig den Ulejlighed at gennemlæse Rigsdagens Debatter om de store Jernbanelove vil det være øjensynligt, at man fremfor alt har haft Øje for at udfylde de jernbanetomme Pladser paa Landkortet og med en vis politisk Skinsyge har vaaget over, at den ene Egn af Landet ikke blev mere begunstiget med Jernbaner end den anden, næsten uanset Befolkningstætheden.

Men er der nu endvidere fra Lovgivningsmagtens Side disponeret saaledes, at der er paaført Statsbanerne unødvendigt dyre Projekter, saa virker denne Side af Sagen jo ogsaa paa sin Vis til at nedstemme Kravene om Forrentning.

Et Par Tilfælde, som dog næppe tør paastås at være typiske, vil vise, at Lovgivningsmagten i sit Valg af Projekter ikke altid har haft Statsbanernes Økonomi for Øje.

I. Esbjergs ny Havn.

Mens Kommandør Bluhme var Folketingsmand for Esbjerg, stod der i Rigsdagen et Par Samlinger igennem varme Debatter om to forskellige Projekter for Udvidelse af Esbjerg Havn, der som bekendt er Statshavn. Der var udkastet et Projekt, som kaldtes det *østre*, der vilde have samlet Havnekomplekset mest muligt, og et andet, der kaldtes det *vestre*, der vilde sprede Havnene over et langt Terræn og bl. a. krævede et mægtigt Opfyldningsarbejde. Rigsdagens Flertal sluttede sig til det sidste, uden at Grunden dertil nogen Sinde er bleven mig klar, eftersom det valgte Projekt vistnok foruden at være det dyreste, tillige var det daarligste.

Alt dette vedrørte naturligvis ikke Statsbanerne, hvis de ikke som Statsinstitution fik Pligt til at følge efter med Havnespor og Ekspeditionsbygning og Personaleforøgelse til Betjening.

Til Havnesporenes Vedligeholdelse har det nu vist sig nødvendigt at have en Kolonne (Baneformand og Banearbejdere) foruden den, der var i Forvejen.

Den ny Fiskerihavn, der ligger ca. 2 Kilometer fjernet fra den gamle, maatte have en selvstændig Ekspeditionsbygning med en Kontrolør som Leder og Assistent- og Portørpersonale som Medhjælp.

Lægger man hertil det dagligt forøgede Kulforbrug for Rangermaskinerne, som skal befare de lange Havnespor, faar man en nogenlunde Oversigt over de Udgifter, som det nu snart færdige Havneanlæg har paaført Statsbanerne:

1) Anlægssummen forøget med Udgifter til Sporanlæg og til en stor ny Fiskeriekspeditionsbygning,

2) Aarligt tilbagevendende Driftsudgifter til Personaleforøgelse og Kulforbrug.

Det østre Havneprojekt vilde have samlet de to Fiskerihavne og anbragt den nye Trafikhavn paa et Sted, hvor der i Forvejen er Bolværk og Sporanlæg til den ene Side.

For Fiskerne har den nye Fiskerihavn ikke været til ublandet Glæde og Gavn, eftersom Fiskerkutterne under uroligt Vejr lider Havari i selve Havnen.

De eneste, der vil faa Glæde af Anlægget, er de Grundejere, som har Grunde i Byens vestlige Udkant, hvorhen Byens Bebyggelse nu forskyder sig; men det kan dog ikke antages, at det netop var Hensigten at glæde dem.

II. Aarhus nye Banegaardsprojekt.

Som bekendt er man i Aarhus i fuld Gang med Forarbejderne til en ny Hovedbanegaard, der efter den af Rigsdagen vedtagne Plan skal ligge, hvor den gamle nu ligger. Men for at imødekomme Ekspansionsstrangen, der var den egentlige Aarsag til til hele Foretagendet, har det været nødvendigt at ekspropriere og nedrive store Dele af Aarhus By. Hele Hallsvej og Banegaardsgade er faldet. Dele af Bruunsgade, Fredericiagade, Istedgade, Frederiksalld og Rymsgade enten er gaaet eller dømt til at gaa samme Vej. Paa en Tid, da der er permanent Bolignød og abnormt høje Priser paa Ejendomme, eksproprierer og nedriver man ca. 100 store og smaa Ejendomme.

Var det nødvendigt eller endog økonomisk forsvarligt?

Ja, hvis der ikke var anden Udvej; thi det er klart, at Aarhus nuværende Hovedbanegaard ikke ret længe vilde have været i Stand til at aftage en forhaabentlig voksende Trafik uden daglig Fare for en Katastrofe. Men der var en anden Udvej, der var et andet Projekt.

Der var et tidligere Projekt fremme om at lægge Aarhus nuværende Hovedbanegaard i Mølleengen, hvor det allerede i mange Aar har været nødvendigt at ty ud med den største Del af Godstrafiken, og dette Projekt var saa vidt erindres udarbejdet af Generaldirektør Amt, der havde disse to Hovedegenskaber at være en indsigtfuld Ingeniør og at have en udpræget Sans for det økonomiske.

En Banegaard i Mølleengen vilde have faaet en Beliggenhed, der ramte den langstrakte By lige paa Midten, lige langt fra det sydlige og nordlige Aarhus og lige ud for Forretningslivets Centrum (Rymsgade, Søndergade, Sct. Clemensbro, Store Torv og Vestergade). Man kunde her til Besparelse for den daglige Drift have holdt Person- og Godstrafik samlet; en Spredning kræver altid Personaleforøgelse.

Med lidt Stedkendskab kan man uden at

være Ingeniør skønne, at Mølleengsprojektet vilde være blevet mange Milioner billigere end det iværksatte. Man kunde i hvert Fald have sparet de ca. 100 Ejendommers Ekspropriation og Nedrivning.

Dagbladet »Jyllandsposten«, der i den senere Tid har interesseret sig særdeles levende for Statsbanernes forretningsmæssige Drift og Økonomi, kunde som stedligt Organ indlægge sig uvisnelig Fortjeneste ved at udforske og forklare, hvorfor man i dette Tilfælde har maattet forlade den forretningsmæssige Bane og slaa sig paa det baade anlægsmæssigt og driftsmæssigt set dyreste Projekt; thi det kan vel næppe paastaas, at Banegaarden med den nuværende Beliggenhed vil have større Evne til at trække Trafik til sig end en Banegaard i Mølleengen.

III. Anlæg af Dobbeltspor under Højkonjunkturen.

Det var vistnok i Rigsdagssamlingen 1897—98, mens Arbejdet ved Dobbeltsporet paa den sjællandske Vestbane var i fuld Gang, at afdøde Ingeniør Hammerich, Folketingsmand for København 6. Kreds, stod op i Folketinget og fremhævede Nødvendigheden af, at dette Arbejde fortsattes over Fyn og i Jyll. paa Strækningen Fredericia—Randers og Fredericia—Esbjerg. Den billige Zonetarif for Personbefordringen var traadt i Kraft et halvt Aar i Forvejen, og der ventedes af den Grund en ret betydelig Stigning i Personbefordringen. Ingeniør Hammerichs Tale vidnede om, at han havde et aabent Blik for, hvor Trafikstrømmen løb sammen og blev til en rivende Flod, og et forretningsmæssigt Udsyn, som langt overgik Flertallets. Jernbanekommissionen af 1908, som nedattes kort Tid efter, interesserede sig langt mindre for rettidigt at udruste Statsbanerne med Evne til at møde den kommende store Trafik end for ved en Art Rovdrift at skabe det størst mulige Udbytte i Øjeblikket.

Man glemte, at Statsbanerne ikke er af den Slags Forretninger, der lever og dør med en bestemt Indehaver, men derimod af den Art, som skal virke for det næste Slægtled saavel som for det nulevende og saa længe, der er Brug for Jernbaner som Befordringsmiddel, og det varer formentlig en rum Tid endnu, inden det bliver hensigtsmæssigt at befordre Smør, Æg, Flask, Foderstoffer, Kreaturer, Trælast m. fl. Varer pr. Flyvemaskine.

De Hammerichske Planer blev lagt til Side. Det fynske Dobbeltspor kom først en halv Snes Aar senere, da det praktisk talt var ugørligt at udsætte det længere, og dog forsøgte Bagstrævet ogsaa ved den Lejlighed en Plan om at læmpe en Del af den overvældende Trafik om ad en Bagvej, saaledes at der vilde være blevet to

stærkt belastede Enkeltspor, begge med alle Muligheder for de Trafikforstyrrelser, som det var Dobbeltsporets Opgave at forhindre.

Og som med det fynske saaledes ogsaa med det jyske Dobbeltspor. Der skulde først en overmægtig Krigstrafik som den i 1915 og 1916 under hvilken det kun med næsten overmenneskelige Anstrengelser lykkedes at holde Toggangens Skude paa Pumperne og indskrænke Togforsinkelserne til 2 à 3 Timer pr. Tog, til for at gøre de bevilgende Myndigheder klart, at nu gik det dog vist ikke an at holde igen længere.

Nu bygges der altsaa Dobbeltspor i Jylland og til en Pris, der temmelig sikkert vil blive 3 Gange saa høj som den, de kunde have været bygget for ved Aarhundredets Begyndelse.

Hvad er der saa sparet i den mellemliggende Tid?

For at bestride Trafikken i alle de Aar maatte man gribe til den Foranstaltning at anskaffe store Maskiner og udnytte deres Trækkeevne til det yderste. Men saa blev Stationsanlægene for smaa. De 80 akslede blandede Tog og 120 akslede Godstog kunde ikke krydse uden mange forsinkede Manøvrer; men de var heller ikke manøvedygtige til Lokaltrafik; dertil var de for store. Manøvrerne medførte talrige Koblings- og Trækstangsbrud. Alle Stationsanlæg maatte udvides og Koblingsindretningerne forstærkes. Det var en Tid med Lap paa Lap, og Lapperne var kostbare; nu ved Ombygningen er vel de fleste af Stationslapperne kassable.

Hovedresultatet er, at Lapperne sandsynligvis har kostet en Sum, der vel omtrent svarer til Forrentningen af den Sum, det vilde have kostet at anlægge Dobbeltsporene i Aarene 1900—1905, og nu faar man disse Spor til den tredobbelte Pris.

Hvor stor Anlægssummen er i Øjeblikket, kender jeg ikke; jeg har desværre ingen Driftberetning til min Raadighed. Men for en halv Snes Aar siden var Anlægssummen, saa vidt jeg husker omkring ved 200 Mill. Kroner. Nettet er i Aarenes Løb vokset med Strækningerne Bramminge—Funder, Herning—Give, Skjern—Videbæk, Boulevardbanen og samtlige sønderjydske Baner. Næstved—Ringstedbanen er sin Fuldendelse nær. Vejle—Givebanen er overtaget fra et privat Selskab og forstærket. Der er bygget en Mængde Over- og Underføringer rundt om i Landet. Til Overtagelse af de sønderjydske Baner vil til selve Overtagelsessummen være at lægge de store Summer, som det kostede at forny Spor, Sveller og Hegn, istandsætte Bygninger m. m. Med de Priser, der har været paa alt muligt, vil Anlægssummen sikkert snart være paa en lille halv Milliard.

Almindelig Forrentning af en en halv Milliard med en Rentefod af 5 pCt. vil udgøre 25

Millioner om Aaret, og Afskrivningerne 1 pCt. bliver 5 Millioner aarligt, ialt 30 Millioner. Der er næppe nogen Udsigt til Forrentning i en overskuelig Fremtid.

Det er for Personalet en ringe Trøst, at det ikke er medansvarligt for de Dispositioner, som har bragt Anlægssummen til at svulme op; man har jo hverken villet spørge eller høre os. Men naar det gaar skævt, saa kan man saa rart finde Vej til vort Borgersind og anmode os om taalmødt at være med til at bære Byrderne — ikke alene som skatteydende Borgere, hvor vi bærer Broderparten med vore let kontrollable Indkomster, men tillige som Tjenestemænd.

Først maatte vi bære Krigstidens Overarbejde, der tildels fremkaldtes ved Manglen af de Dobbeltspor, som nu bygges i dyre Domme og bære det saa godt som uden Vederlag, dernæst maatte vi traske bagest i Bagtroppen, da det gjaldt nødvendige Indtægtsforøgelser, og nu kan vi altsaa bagefter faa Lov at bære dobbelt Part af Byrderne, mens Bagstrævet's Talsmænd paa Thinge jesuitisk vrænger efter os: I er for mange Funktionærer, I har for meget i Løn, og I driver!

Eshjerg, i Januar 1922.

J. Christoffersen.

PRISTALLET.

Tidligere end ellers kom Meddelelsen om Pristallet og fortalte os, at Nedgangen var 25 Point fra 237 til 212.

Formentlig fremkom Meddelelsen om Pristallet denne Gang saa tidlig for at kunne være til Nytte under Forhandlingerne, der den Gang førtes mellem det samvirkende Tagforbund og Arbejdsgiverforeningen og af Hensyn til Forligsinstitutionen at den paa Basis heraf kunde stille sit Mæglingsforslag.

Pristallet har denne Gang været imødeset med megen Spænding, og der gik jo mange Rygter om den voldsomme Nedgang, der kunde ventes og om de store Fradrag i Lønningerne, der vilde blive Følgen. Heldigvis gik det dog ikke saa slemt, som der spaaedes, men sætter man denne Nedgang i Forbindelse med Nedgangen i Konjunkturtillægget, bliver det et kraftigt og føleligt Angreb paa Tjenestemændenes økonomiske Stilling.

Lønningsraadet har paa Grundlag af dette Pristal beregnet, at Dyrtidstillægget fra 1. April d. A. for gifte Tjenestemænd vil andrage 594 Kr. og for ugifte 396 Kr.

EN FESTLIGHED.

Tyske Kolleger inviterer.

Den 28. Jan. var D. L. F.'s Afdelinger i Tønder indbudt til en festlig Sammenkomst med vore tyske Kolleger i Husum.

Indbydelsen blev af Tønder Lokomotivfolk modtaget med stor Glæde, og der deltog ialt ca. 30 Damer og Herrer, der Lørdag Eftermiddag Kl. 1 ankom til Husum. Paa Banegaarden modtoges vi af Lokf. Schrøder og alene Synet af denne bramfrie og stoute Kollega gjorde sin gode Virkning paa os alle. Paa Banegaarden blev vi overalt hilst med høflig Venlighed og fra denne fulgtes vi til Hensens Garten, hvor Festen skulde finde Sted. Efter et kort Ophold her spredtes Selskabet i Byen.

Husum er en pæn By med ca. 10,000 Indbyggere og er vistnok Tysklands største Kvægmarkedsplads. — Naa, Festen begyndte Kl. 8 og i denne deltog ca. 300 Personer, og Stemningen var ganske udmærket. Der var Teaterforestilling af lokale Kræfter, og Humøret kom snart op paa Kogepunktet, saa vi indbudte Gæster vil sent eller aldrig glemme denne Festaften. En Lokomotivfører Rhein sang smukt og stemningsfuldt nogle Solosange og høstede fortjent Bifald.

Lokomotivfører N. S. Christensen, Tønder, holdt en Tale paa Tysk, hvori han i velvalgte Ord talte for en god og sund Sammenslutning mellem tyske og danske Lokomotivmænd i Fremtiden.

Kl. 11,30 Søndag Formiddag fandt Afrejsen Sted med Ønsket om, at det maa lykkes os at gøre Gengæld.

K. P. Kristiansen.

KARNEVAL.

Aarhus Afdeling D. L. F. afholder sit aarlige store Karneval Mandag den 20. Februar 1922 i Østergades Forsamlingsbygning, hvortil udenbys Medlemmer samt Pensionister, der har været Medlemmer af D. L. F., venligst indbydes.

P. F. V.

Sophus Jacobsen.

DØDSFALD.

C. C. K. Bruhn.

Efter kun et Par Dages Sygeleje døde Mandag den 6. Februar Afdelingsformand i Thisted Lokomotivfører C. C. K. Bruhn af spansk Syge.

Lokomotivfører Bruhn var stærkt interesseret i Foreningsarbejdet, og af de Medlemmer som jævnlig kom til Stede ved Delegeretmøde, var afdøde kendt som en støt og brav Kollega. I Thisted, hvor B. har været stationeret i en Aarrække, var han meget afholdt og var af Kollegerne sat paa Formandspladsen, et Hverv han udfyldte paa udmærket Maade, saavel for Medlemmerne dersteds som Organisationen.

Afdøde efterlader sig Hustru og 2 Sønner.

Begravelsen fandt Sted Søndag den 12. under meget stor Deltagelse.

Grundet paa, at Meddelelsen om Dødsfaldet kom Kontoret for sent i Hænde, kunde der ikke komme nogen Repræsentant til Stede fra Hovedbestyrelsen ved Begravelsen.

Ære være hans Minde!

Nytaarsløjer paa Gh.

Med ovenstaaende som Titel har en Lokomotivfyrbøder paa Gh. begaaet en Artikel i »Dansk Lokomotiv-Tidende« Nr. 3, som vel nok skal være et Forsøg paa at gøre sig morsom paa Bekostning af en Del Lokomotivførere samme Sted.

Men da Hr. Lokomotivfyrbøderen ikke synes at kunne være sit Navn bekendt, hvad jeg iøvrigt godt kan forstaa, thi foruden at en stor Del af Produktet er noget forvrøvlet Juks, er det til-lige paa flere betydende Punkter i afgjort Strid med Sandheden. Og da jeg ikke vil føre Pole-mik med en Hr. Anonymus, skal jeg nøjes med at give Hr. Lokomotivfyrbøderen følgende Raad: »Næste Gang, De vil forsøge Dem som Forfat-ter til slige Aandrigheder, hold Dem da til Sandheden, eller vis Dem som en Mand og sæt Deres Navn under.«

Jeg skal da gerne om muligt møde Dem i »Dansk Lokomotiv-Tidende«, og saa til Slut mærk Dem følgende:

»Hvilke Lister det end maatte behage os Lo-komotivførere at fremlægge paa vore Stuer til Undertegning, saa er og bliver det et indre An-liggende, man ikke ønsker andre blander sig i.«

Vilh. Thomsen,

Lokomotivfører, Gh.

DEN HØJERE MAGT.

I Følge »Dansk Fyrblad« gengives her, hvor-ledes Lønningsraadet efter Tjenestetidsreglerne beregner Tjenesten ved et *Landfyr med 3 Mands Betjening*.

»Hver Mand skal have 21 Dages Ferie og 49 Fridøgn. Med 8 Timers effektiv Arbejdsydelse skal hver Mand aarlig præstere:

$8 \times (365 \div 70) \text{ Arbejdstimer} = 2370 \text{ Ti-mer, for 3 Mand: } 3 \times 2360 = 7080 \text{ Timer.}$

Til Vagttjeneste i Fyret medgaar $12 \times 365 = 4380 \text{ Timer, omsat til effektive Arbejdstimer (10 Timers Vagttjeneste} = 8 \text{ Timers effektivt Arbejde)} = \frac{9}{10} \times 4380 = 3942 \text{ Timer.}$

Til Udførelsen af Dagtjenesten regnes gen-nemgaaende 2 Timers Arbejde pr. Mand pr. Dag = $6 \times 365 = 2190 \text{ Timer.}$

Ved Vagttjenesten om Dagen regnes, at den, der skal være paa Etablissementet, i ca. 5 Mi-nutter pr. halve Time iagttager, hvad der pas-serer paa Søen og i Etablissementets Nærhed, hvilket giver $\frac{1}{6} \times 10 \times 365 = 609 \text{ Timer.}$

Ialt effektiv Arbejdsydelse 6303 Timer. Rest 777 Timer.

Til Udførelse af uregelmæssigt forefaldende Arbejde, som Ekstrarengøring om Lørdagen, Modtagelse af Forsyning m. v. haves altsaa 777 Timer tilovers, hvilket maa siges at være rime-ligt.«

Man mindes uvilkaarlig det gamle Revy-Re-frain.

»Det ku' j'ikke hitte paa,
det ku' d'utte hitte paa,
der skal store Mænd til at lave den.«

LEDIGT LEGAT I INDUSTRIFORENINGEN.

Den 28. April d. A. uddeles af Enkefru I. E. E. Olsens Legat for Haandværkslærlinge, der tilhører Haandværkerforeningen og Industrifor-eningen i København, 2 Portioner paa hver 100 Kr. aarlig i 2 Aar til Handværkslærlinge særlig af Maskin- og Byggefagene.

Legatet er bestemt for Uddannelse af Lærlin-ge i de to sidste Læreaar.

Blanketter til Ansøgninger kan afhentes paa Industriforeningens Kontor (9..4) indtil den 15. Marts d. A.

Ærbødigt
Niels Henriksen.

TAKSIGELSER.

D'Hrr. Lokomotivførere paa Gh. Maskinde-pot bedes modtage min Tak for deres Elskvær-dighed mod mig paa min Jubilæumsdag.

De Herrer har beredt mig en stor Glæde der-ved.

Johannes Brynjulfsen.
Assistent, Lønningskontoret.

Alle mine Kolleger og Medansatte bringes herved min bedste Tak for den store Opmærk-somhed samt for de kostbare Gaver, som blev overrakt mig paa min Jubilæumsdag.

Fr. Gehlsen, Thisted.

RETTELSE TIL ADRESSEFORTEGNELSEN

Lokomotivførerafdelinger.

Tønder: Formandens Navn og Adresse rettes til V. J. Ley, Jernbanegade 5. Kassererens Navn og Adresse rettes til R. Vilmar, Jernbane-gade 5. Repræsentantens Navn og Adresse ret-tes til J. Jensen.

Aalborg: Formandens Navn og Adresse ret-tes til M. J. Røgilds, Valdemarsgade 35, 2. Re-præsentantens Navn og Adresse rettes til L. J. Hougaard, Maren Henningsvej.

Langaa: Formandens Navn rettes til Hj. Nielsen. Kassererens Navn rettes til N. Laur- sen. Repræsentantens Navn rettes til L. P. Nielsen.

Fredericia: Kassererens Navn og Adresse rettes til F. C. Jensen, Norgesgade 38.

Lokomotivfyrbøderafdelinger.

Vamdrup: Formandens Adresse rettes til »Villa Alfa«, Herredsvej.

Struer: Kassererens Navn og Adresse rettes til A. E. Engtorp, Taarnegade 32.

Gedser: Kassererens Navn rettes til A. V. Andersen.

TIL MEDLEMSLISTEN

Overført fra D. S. & M. F. til D. L. F. Fra 1. Jan. 1922:

Lokomotivfb.-Aspr. Chr. Pedersen og K. G. V. Karlsen i Tønder, H. Jørgensen i Sønder- borg. A. J. Nielsen og H. P. K. Hansen i Mas- nedsund. H. C. Nielsen i København Gh.

Fra 1. Jan. 1922:

Lokomotivfyrbøder A. Andersen i Vamdrup. Lokomotivfb.-Aspr. H. P. Hansen i Sønder- borg.

Marie Petersens Eftl.

V. Sørensen.

Gl. Kongevej 150. Telef. Vest. 5056 y.

Børnekonfektion og

Baby-Udstyr.

Støt vore Annonceører.

Værværende Nummer er afleveret paa Avispostkontoret den 17. Februar.

Vesterbros Skotøjshus

15, Absalonsgade 15,

hør være Deres FODTØJ

Leverandør i Forretningen grundlagt 1879.

H. J. HANSEN

Skrædermester

38, Sønder Boulevard 38.

Anbefaler sig til d'Hrr. Jernbanemænd

Telefon Vester 1574 y.

Leverandør til Vareløtteri.

Herrernes Magasin

Istedgade 64. Telf. Vester 220 x.

Største Udvalg i **Hatte, Huer og Manchetskjorter.**

5 pCt. til Jerubaefunktionærer.

Største Udvalg paa Vesterbro i alle Slags **Strandhatter.**

A/s LOUIS LILLIEQUIST

GARVERI & LÆDERUDSALG

NØRREBROGADE 187.

KØBENHAVN L. TELEF. TAGA 444

W. Schabraham

forh. mangeaarig Tilskærer hos

C. P. Lauritzen & Co.

1. Klasses Herre- og Dameskræderi

Telefon Vester 1165 v.

VESTERBROGADE 104.

HERREKLÆDER PAA AFBETALING

Smukt Udvalg i færdige Habitter og Overfrakker.

Maalartejde udføres smukt og billigt. Prima engl. Stoffer. Garanti for Pasning.

Herreskræderiet Valdemarsgade 49.

Telefon Vester 1692 x

Elis Mogensens Eftf.

Tlf. Nora 2267 x. — Nørrebrogade 57. — Etabl. 1895.

Specialitet: Brillor og Pincenez.

Brillor efter Recept

ekspederes hurtigt og billigt.

LEVERANDØR TIL SYGEEKASSEN

Announce-Expedition:

Vodroffsvej 3 b. København V.

Telefon Vester 8113 eller Vester 4011.

Kontortid Kl. 10—4.

Redaktion: Vesterbrogade 98 a², København B.

Tlf. Vester 2895 v. eller Vester 8113.

Udgaar 2 Gange maanedlig.

Abonnementspris: 6 Kr. aarlig.

Tegnes paa alle Postkontorer i Skandinavien.

Ryg

CREMO

Tobak.

Husmødre

køb billigt i

Smørlageret

Co bjørnsensgade 20, n. G.

Fineste Vegetabil Margarine
Nr. 1. 79 Øre pr. 1/2 kg.
Fin Vegetal Margarine. Nr. 2.
74 Øre pr. 1/2 kg.

Fineste dansk lurmærket Smør
og nylagte friske Æg sælges
altid billigst fra Lager.

Aaben fra 9-4.

Udsalg

Hatte 3,85

Kjoler 16,85

Bluser 6,15

Nørrebrogade 63,

Hj. af Kapelvej.

SKOTØJSMAGASINET

„VALDEMAR“

Vesterbrogade 85 :: (Grundl. 1878)

Sidste Nyheder af al Slags Fodtøj.

Leverandør til Forbrugsforeningen.

Reparationer udføres.

H. C. Hansen,

62, Vesterbrogade 62.

Trikotage- og Garnforretning.

Stort Udvalg.

Underbeklædning — Strømper — Sokker

Skotøjsreparations Værkstedet Borups Allé 24

anbefaler sig med 1 Klasses Arbejde til neden-
staaende billige Priser: Herre Saaler og Hæle
Kr. 8,75, Herre Saaler Kr. 7,00, Herre Flæk-
ker Kr. 1,75, Dame Saaler og Hæle Kr. 6,75,
Dame Saaler Kr. 5,50, Dame Flækker Kr. 1,25,
For samvittighedsfuld Forarbejdning
garanteres.

C. PETERSEN, Skomager.

Salg direkte fra Lager,

Glas, Porcelæn og Køkkenudstyr.

FJELLANDER & LARSEN

Kontor og Prøvelager

Telf. Vest. 3858. Vesterbrogade 36, Bagbygningen. Telf. Vest. 3858.

Statsbanefunktionærer 10 pCt. Rabat.

Største Udvalg i Lædervarer

Direkte Indkøb

Stort Udvalg i Konfirmations-Gaver

HANS SØRENSEN - Tlf. Nora 3189 - Falkoneralle 54

Tasker - Portemonæer - Kamme - Albums - Rygsække

Nodemapper - Alt i Rejse- og Skoleartikler.

Billige Priser. Ingen Konkurrence.

Vilh. Nygaards 1 Kl. Bageri og Konditori
Istedgade 64 - Tlf. 13286.

Café „Frøen“, Hillerødgade 24, Telt. Taga 1127

1. Kl. Smørrebrød. — à la carte hele Dagen.

Nyt Billard. — Anbefales d'Hrr. Funktionærer.

M. A. PETERSEN (mangeaarig Tjener i Kædekælderen).

Selskabslokalerne, Frederiksberg Allé 11,

modtager Bestillinger paa Bryllupper — Konfirmationer — Baller.

20—100 Couverts. — 1. Kls Køkken.

Erbødigt J. M. HEDETOFT.

Strikkeriet „Bøge“

ved Aage Jensen

Dybbølsgade 41

Alt i Manufaktur, Trikotage, Dame-Lingeri

Statsbanefunktionærer 5 pCt. Rabat

A. Petersen, Vesterbrogade 75.

Telefon Vester 5973 y.

1. Kls Møbler til Værkstedspriser. Reparationer udføres.

Sofus Andersen 1. Kl.^s Bageri & Kon-
ditori. Hillerødgade 26
Tlf. Taga 547 v.

Istedhus Møbelmagasin

leverer Møbler
overalt i Dan-
mark paa sær-
deles favorable
Vilkaar

Garanti for Soliditet. — Monterede Værelser paa 1. Sal.

CHR. NIELSEN Telefon Vester 209
København

Enghaveplads 1 og 2 St. og
1. Sal

MAGASIN OSBORNE

Jagtvej 57 — Telf. Taga 1809 x.
(ved Folkets Hus).

Egen Import
derfor billigst

HATTE
SKJORTER
SLIPS

A/s Det danske Mælkekompagni, København.

MORTEN PEDERSEN,
Tlf. 89. **Viktualiehandler.** Tlf. 89.
VALBY LANGGADE 36.

Støt vore Munoneprer.

PRØV *Zephyr & Gummi*
Kraveløj

Bøger - Papir - Musik - Fotografiske Artikler.
VIGGO NIELSENS BOGHANDEL
TELEFON 9327. ISTDGADE 64. TELEFON 9327.

F. Klühs Ligkistemagasiner,
Griffenfeldsgade 38. Rolighedsvej 17.
Telefon 6854. Alt vedrørende Begravelser besøges. Telefon 5954
Transport med Hest eller Autorustvogn efter Ønske.

VAREHUS „SCHULTZ“, Istedgade 134.
Telefon 11372.

ALT I MANUFAKTUR TIL BILLIGSTE PRISER

SPECIALITET: Maskintøj, Skjorter, Underbeklædning, Drægtøj, Linned, Forklæder, Sengendstyr.
Gevinstsedler modtages. Statsbanefunktionærer 5 pCt. Rabat.

Mejeri- og Smør-Forretningen
„Central“
Helgolandsgade 19. Tlf. Vest. 3770
Kvarterets bedste og billigste Udsalg
af Smør, Æg og Margarine.

Vesterbros
Ostebod
Istedgade 118.
Stort Lager. Billigste Pris.
Telef. Vester 767.

F. O. Carlssons Eftf.
Carl Jansen.
Urmager.
Amagertorv 31,
København K.
Grundlagt 1877.
Telefon Byen 7754.
Stort Udvalg i Ure & Kæder

A/S Kjøbenhavns Mælkeforsyning
Telefon 310—954.
anbefaler fra sine detail Vogne: pasteu-
riseret sød Mælk, Kærnemælk, Fløde
Eksportfløde, nykærnet Smør samt den
af Lægerne anbefalede Tuberkelfri
Børnemælk paa Flasker.

Etablisementet
Telef. „Ny Ravnsborg“ Vst. 43
Vesterfælledvej 80—82. København
anbefales ærede Fagforeninger til
Møder og Baller
Erb. I. C. Christoffersen.

Johannes Nielsen
Sd. Boulevard 59
fører altid det bedste i
Trikotage og
Manufaktur
Autoriseret Leverandør
til Varelotteriet.
Telefon Vester 1175 v.

Istedgades Legetøjshus
(A. M. Thunby)
66. Istedgade 66
Specialitet: Ducker og Dukkereparat.
Stort Udvalg i Legetøj — Billige Priser

VESTERBROS FRUGTLAGER
ENGHAVE PLADS II.
Frugt og Grøntsager.
Tørrede Frugter samt Conserves.
Billigste Priser.

T Ø N D E R

M. C. Sørensen ved A. SØRENSEN, Tønder, Telef. 281
STORT UDVALG I FEST- OG JUBILÆUMSGAVER

Briller og Pincenez tilpasses efter Lægercept
:: Reparationer udføres nøjagtigt og hurtigt ::
EGNENS STØRSTE SPECIALFORRETNING

Nic. Jensens
1ste Kl. Herreskræderi

bedes erindret.
Stort Lager af engelske Stoffer.
Vestergade 31 - Tønder

N. ANDREASEN (C. Fri derichs Eftf)
Isenkram - Værktøj
Køkkenudstyr
Glas og Porcelæn
Elektriske Glødelamper
Belysningslegemer
Lege- og Barnevogne

TH WESSEL & VETT
MAGASIN
DU
NORD
Indehaver:
Ehm Christensen

LORENZ DETHLEFSENS
KOLONIAL- OG
DELIKATESSEFORRETNING
Vin — Spirituosa
Cigarer — Tobakker
Ekstraflin Kæffe
Torvet 3 — Telef. 51